

Informe trimestral de conjuntura catalana

Febrer 2020

Editorial

Comencem l'any 2020 amb un entorn econòmic, tant internacional com nacional, una mica menys enterbolit del que teníem fa uns mesos. A nivell internacional, tant la pausa en les tensions comercials entre els Estats Units i la Xina, com la sortida del Regne Unit de la UE el passat 31 de gener amb un acord que ha de ser ratificat per part del Parlament britànic, han disminuït el nivell d'incertesa, i això ha fet que el ritme de creixement de les principals economies del món els darrers mesos de l'any hagi estat una mica més positiu de l'esperat. A nivell intern, els acords pressupostaris tant al govern de l'Estat, com de la Generalitat i de l'Ajuntament de Barcelona són positius per a l'estabilitat econòmico-empresarial.

A nivell macroeconòmic, hi ha dos elements de suport que estan contribuint a que l'alentiment de les economies espanyola i catalana sigui més gradual del previst fa uns mesos. El primer és l'expansió de la remuneració dels assalariats com a resultat de l'increment de l'ocupació i de la remuneració per assalariat tant al sector públic com al sector privat. Aquests elements probablement es mantindran l'any 2020, atès l'increment salarial aprovat per als funcionaris (2%) i l'augment de l'SMI (fins a 950 €). Cal assenyalar que l'augment dels ingressos familiars no és exclusiu del nostre país, sinó que també s'està donant a bona part dels països europeus,

especialment a França i en menor mesura a Alemanya i Itàlia. El segon element de suport al creixement està sent la inversió productiva per la favorable situació financera del sector empresarial. A aquests dos elements d'impuls s'ha de sumar la resiliència que està tenint el sector exterior català davant la inestabilitat del comerç mundial.

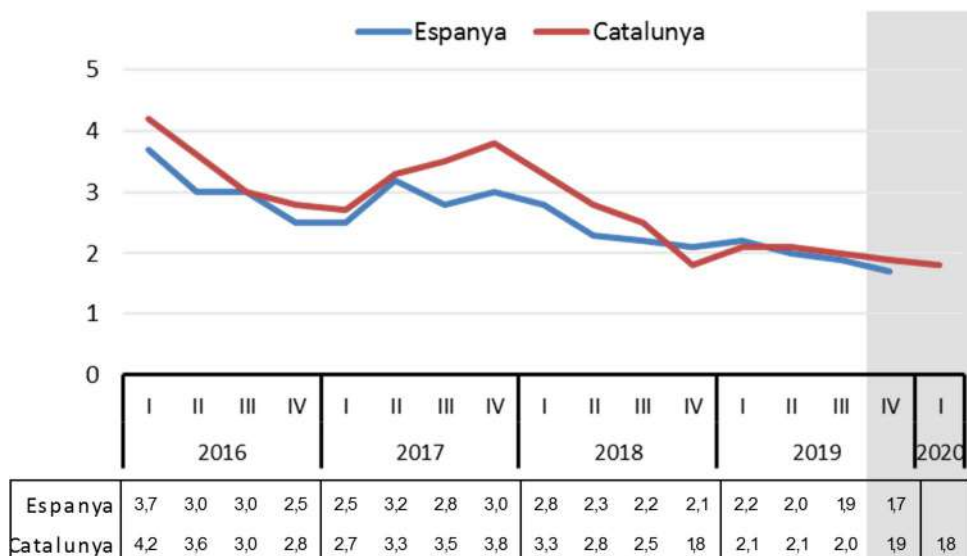
En resum, l'horitzó econòmic s'ha clarificat i, si no hi ha nous ensurts geopolítics i el risc de pandèmia pel coronavirus queda controlat, les nostres previsions avancen que la desacceleració de l'economia catalana continuarà, però serà suau i gradual. Hem entrat en una nova fase més madura del cicle en la qual les taxes de creixement del PIB se situaran entre l'1 i el 2%, en línia amb la tendència de llarg termini que ve determinada pel creixement demogràfic i de la productivitat, i que s'allunya de la forquilla del 3-4% que es va assolir els anys 2015-2017 posteriors a la crisi.

A Espanya les previsions situen el creixement del PIB entorn a l'1,6% el 2020, i per a Catalunya preveiem l'1,7%. Aquest petit diferencial podria explicar-se perquè Catalunya és més dependent de l'evolució de l'economia mundial i, per tant, es pot beneficiar en major mesura de la recuperació del comerç mundial i de l'activitat industrial que es preveuen per aquest any.

L'economia catalana manté el diferencial de creixement amb la zona euro

L'economia ha entrat en una nova fase del cicle més madura i de menor creixement

Gràfic 1. Evolució del PIB (corregit d'estacionalitat) (Taxes de var. interanual, en %)

Fonts: Espanya: INE (fins 3T19) i estimació del Banc d'Espanya (4T19).
Catalunya: Idescat (fins 3T19) i elaboració pròpia (4T19 i 1T20).

Síntesi de la conjuntura catalana: es preveu que l'actual procés de desacceleració pugui tocar fons al 2020

En els informes de conjuntura presentats al llarg de l'any 2019 ja s'havia anticipat el procés de moderació gradual del ritme de creixement del PIB que s'ha produït aquest darrer any. De fet, les dades oficials revisades per l'Institut d'Estadística de Catalunya així ho confirmen, amb creixements trimestrals als tres primers trimestres del 2019 del 0,7%, 0,5% i 0,4%, respectivament.

En aquest context, s'ha produït al llarg de les darreres setmanes un cert debat sobre si aquesta desacceleració podia portar a una nova crisi, i la resposta és negativa atenent a l'anàlisi de les dades en perspectiva temporal. Tal com es pot veure en les xifres que acompanyen als gràfic 1 i 2 referides a l'economia espanyola i catalana, publicades per l'INE i l'Idescat, l'any 2019 ha estat un any d'"estabilització" més que no pas de "reducció".

En definitiva, l'evolució de l'economia catalana els darrers mesos de 2019 s'ha estabilitzat en un creixement moderat,

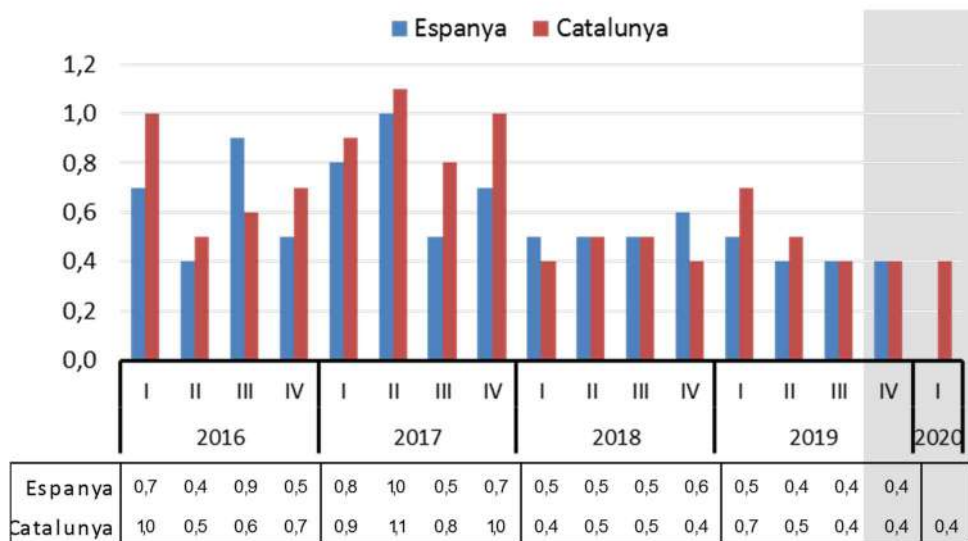
similar al de la resta de l'any. En aquest context, i d'acord amb les estimacions pròpies de la Cambra de Comerç i del Laboratori AQR-Lab de la Universitat de Barcelona, el creixement del quart trimestre del 2019 hauria estat del 0,4%, exactament igual que al tercer trimestre.

Això es tradueix en un creixement interanual el quart trimestre del 2019 de l'1,9%, una dècima menys que al tercer trimestre, i un creixement en mitjana anual del 2,0%. De fet, ara fa un any, a l'informe presentat al primer trimestre del 2018, la previsió que es va fer de creixement del PIB per al 2019 era del 2,1%, molt similar al que s'ha acabat produint. Això descarta totalment que s'hagi d'interpretar aquest procés de desacceleració com el camí cap a una nova crisi. En contextos previs a una crisi el més habitual és que es produeixin successives revisions a la baixa de les projeccions macroeconòmiques, fruit precisament de que es van publicant dades cada cop més pessimistes, i aquest no és el cas de la situació actual.

El 2019 s'hauria tancat amb un creixement de l'economia catalana del 2% anual

Es preveu un creixement del 0,4% al quart trimestre

Gràfic 2. Evolució del PIB (corregit d'estacionalitat) (Taxes de var. intertrimestral, en %)

Fons: Espanya: INE (fins 3T19) i estimació del Banc d'Espanya (4T19).
Catalunya: Idescat (fins 3T19) i elaboració pròpia (4T19 i 1T20).

Previsions per a l'any 2020: previsió de creixement de l'1,7% anual

Si el 2019 s'ha caracteritzat per continuar amb la desacceleració iniciada al 2018, les projeccions econòmiques apunten a que el 2020 podria ser l'any en què aquest procés de desacceleració toqui fons. Però, juntament amb aquesta possibilitat, existeix un elevat grau d'incertesa. De manera que agafa força la constatació de que l'evolució del creixement els propers anys pot dependre de com es resolguin els diferents fronts generadors d'incertesa.

Així, i segons les darreres estimacions de la Cambra i AQR-Lab, el creixement del PIB a Catalunya serà de l'1,7% per al conjunt de l'any 2020, tres dècimes inferior a la dada estimada de 2019.

Tot i aquesta reducció respecte al creixement de l'any anterior, es pot considerar que aquest és un ritme de creixement molt destacable comparat amb la previsió per a la resta de països de la zona euro (al voltant de l'1,2%), i lleugerament superior a la previsió de creixement del

conjunt de l'economia espanyola (al voltant de l'1,6%).

De cara al 2020, es preveu que el consum privat (1,2%) i la inversió (2,4%) perdin impuls, mentre que el consum públic accelerarà el creixement lleugerament (1,9%). El sector exterior continuarà amb una aportació positiva similar a la del 2019, fruit de que les exportacions acceleraran el seu ritme de creixement fins al 2,0% i les importacions ho faran fins a l'1,6%.

Pel costat de l'oferta, es preveu que la construcció torni a ser el sector més dinàmic (2,8%), seguit dels serveis (2,1%), tot i que ambdós moderaran el seu ritme de creixement. Per la seva banda, la indústria (0,2%) i el sector primari (0,1%) mostraran creixements molt continguts però una mica més positius que l'any anterior. Donat el seu pes en el conjunt de l'economia, l'aportació dels serveis al creixement del PIB serà la més significativa.

*El 2020
l'aportació
positiva del
sector exterior al
creixement
podria continuar*

*El sector
industrial
continuarà amb
un ritme de
creixement feble*

PREVISIONS PER A LES PRINCIPALS MACROMAGNITUDS DE L'ECONOMIA CATALANA			
	2018	2019 (p)	2020 (p)
Producte Interior Brut	2,6%	2,0%	1,7%
Consum Privat	2,0%	1,4%	1,2%
Consum Públic	1,9%	1,7%	1,9%
Formació Bruta de Capital	4,6%	3,2%	2,4%
Exportacions	2,0%	1,6%	2,0%
Importacions	3,6%	1,1%	1,6%
VAB agricultura	-0,4%	-1,6%	0,1%
VAB indústria	1,1%	-0,4%	0,2%
VAB construcció	4,7%	3,8%	2,8%
VAB serveis	2,9%	2,7%	2,1%
Índex Preus Consum (base 2011)	1,8%	0,9%	1,2%
Ocupats	2,7%	2,0%	1,7%

Font: Idescat (2018) i elaboració pròpia (2019 i 2020). P: previsions de AQR-LAB i Cambrabcn.

Unitats: Taxes variació interanual (%)

Data d'actualització: 29/01/2020

Aquestes previsions són similars a les que diversos organismes econòmics i serveis d'estudis han anat publicant durant els darrers mesos sobre l'economia espanyola.

Així mateix, es preveu un lleuger repunt de la taxa d'inflació que, tot i això, podria continuar amb una moderada taxa de l'1,2% en mitjana anual, que és similar a les previsions que s'avancen per al conjunt de la zona euro, i que se situen força per sota de l'objectiu del Banc Central Europeu (2%).

Índex de confiança empresarial: millora la confiança de cara al primer trimestre de 2020

L'evolució de l'índex de confiança empresarial, elaborat a partir de les enquestes de Clima Empresarial, reforça clarament l'evolució de les previsions esmentades. Així, en el moment de presentar l'informe de fa tres mesos la confiança empresarial havia empitjorat de cara al quart trimestre. En canvi, ara s'observa una millora per al primer trimestre de 2020. Concretament, l'índex de confiança empresarial harmonitzat registra un increment del 0,2% respecte a la dada del quart trimestre.

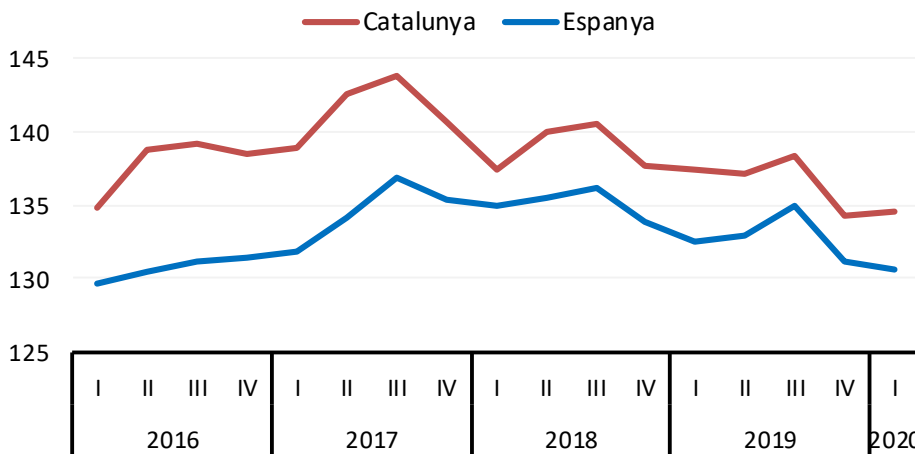
Finalment, es preveu que continui el bon ritme de creació d'ocupació durant el 2020 (1,7%), si bé a una taxa una mica més moderada que el 2019 (2,0%), com a conseqüència lògica de l'alentiment del creixement del PIB a Catalunya, i d'una previsió d'estabilitat en l'evolució de la productivitat.

Això es pot interpretar com una lleugera millora de les perspectives a molt curt termini. Ara bé, cal tenir en compte que en termes interanuals continua havent una evolució a la baixa. Dit d'una altra manera, si es compara el primer trimestre del 2020 (134,6) amb el valor del primer trimestre del 2019 (137,1), es veu que ara el valor és clarament inferior (en un -2%). Aquesta evolució és coherent amb les nostres previsions, que assenyalen un creixement per al 2020 inferior al del 2019, tot i que amb una tendència a l'estabilització.

Els preus continuaran estant per sota de l'objectiu del BCE el 2020

Globalment la confiança empresarial ha disminuït al darrer any

Gràfic 3. Índex de confiança empresarial harmonitzat (Índex, base IT.2013=100)

Font: INE (ESP) i Idescat (CAT)

De fet, aquest empitjorament de l'índex de confiança en comparativa interanual es produeix de manera transversal en tots els sectors, excepte a la construcció, però sobretot es dona al sector serveis en general.

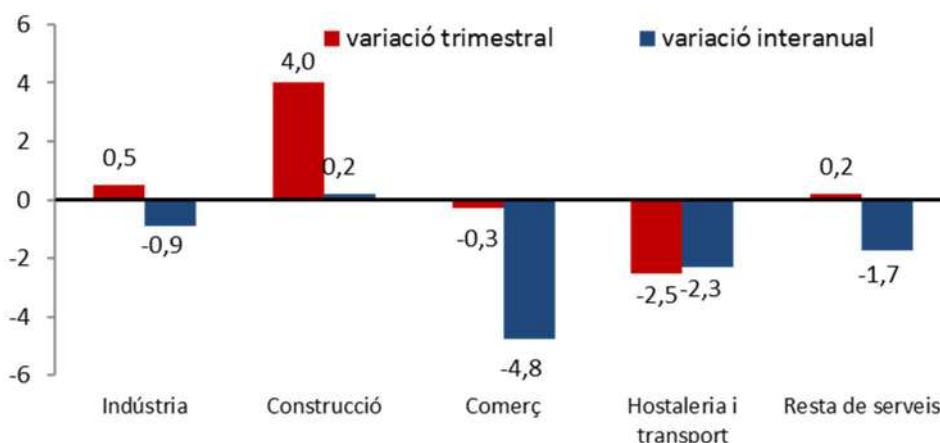
En canvi, quan es fa l'anàlisi en comparativa trimestral es constaten diferències més importants a nivell sectorial. La millora és molt més clara a la construcció amb un increment de l'índex del 4%, mentre que és moderada a la indústria (+0,5%). En canvi, empitjoren les expectatives, sobretot, a l'hostaleria i transport.

Si es comparen les dades de Catalunya amb les referides per al conjunt de l'economia espanyola, s'observen dos trets destacables. D'una banda, l'índex de confiança empresarial a l'economia catalana manté un diferencial positiu respecte a l'espanyola. D'altra banda, i que és més important encara, l'índex de confiança a l'economia espanyola presenta un descens del 0,4% el primer trimestre del 2020 respecte al quart trimestre, al contrari que a Catalunya, on ha augmentat un 0,2%. Aquest és el diferencial de creixement favorable a Catalunya més important que s'ha registrat en el darrer any.

La millora de la confiança és més clara a la construcció que no pas a la indústria o serveis

La confiança empresarial disminueix a l'economia espanyola mentre que creix a Catalunya

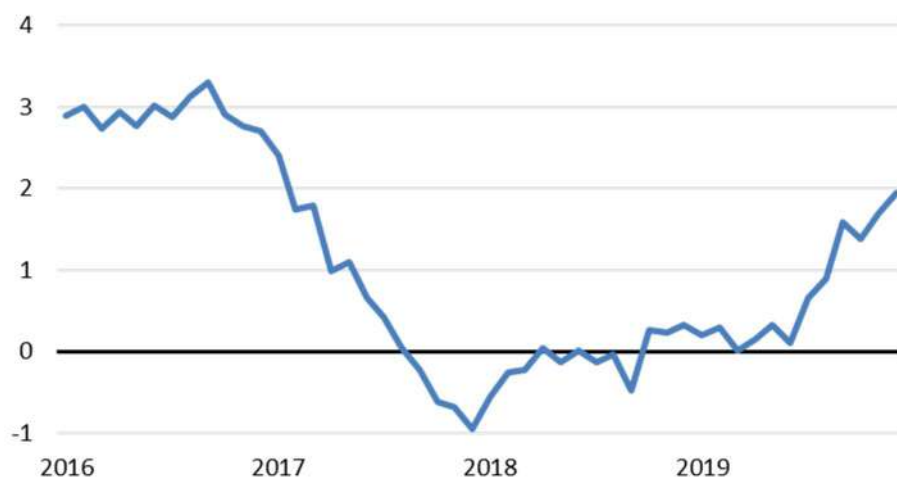
Gràfic 4. ICEH per sectors a Catalunya. I trimestre del 2020 (Taxes de variació, %)

Font: Idescat

Gràfic 5. Índex de comerç al detall

(Base 2010 =100 a preus constants, Taxa de variació interanual, mitjana mòbil 12 mesos, en %)

Font: Idescat i INE

Consum: millora dels indicadors de cara al 2020

Després d'una evolució clarament a la baixa dels indicadors relacionats amb el consum de les famílies al llarg del 2019, els darrers mesos de l'any es detecta una millora gràcies a l'augment de la remuneració per assalariat tant al sector públic com al sector privat i també a un clima econòmic menys incert. Això permet ser més optimista que fa uns mesos, tot i que per al 2020 es preveu una taxa de creixement inferior a la de 2019.

Entre els diversos indicadors sectorials, val la pena destacar el creixement de l'índex de vendes en grans superfícies (IVGS), a preus constants, amb un increment interanual acumulat del 3,6% el 2019. Aquest valor contrasta amb les taxes interanuals observades al llarg del 2018 que eren clarament inferiors. Però també el comerç al detall es mostra força dinàmic, recollint aquest creixement del consum de les famílies. Concretament, l'índex de comerç al detall presenta un increment interanual

acumulat del 2% el 2019 (a preus constants). Aquesta taxa de creixement acumulada porta ja uns mesos amb tendència creixent. Un altre indicador, com són les importacions de béns de consum, també mantén un ritme de creixement important. Concretament, fins al mes de novembre (darrera dada disponible) han augmentat un 4,4% acumulat. Tot i que en aquest cas és cert que aquest ritme de creixement és inferior al registrat els mesos precedents. Per últim, les dades sobre matriculació de turismes també van en sentit ascendent, tot i que en aquest cas s'acumula un descens fins al mes de desembre de l'1,8%. Ara bé, en el cas d'aquest indicador cal tenir en compte que en aquests moments no és un bon indicador del clima de consum familiar perquè està influït per altres factors relacionats amb el debat al voltant dels efectes del transport sobre el canvi climàtic.

Millora l'evolució de l'índex de comerç al detall amb un creixement acumulat del 2%

El consum es beneficia de l'augment de la remuneració per assalariat de 2019

Taula 1. Evolució dels indicadors. Consum

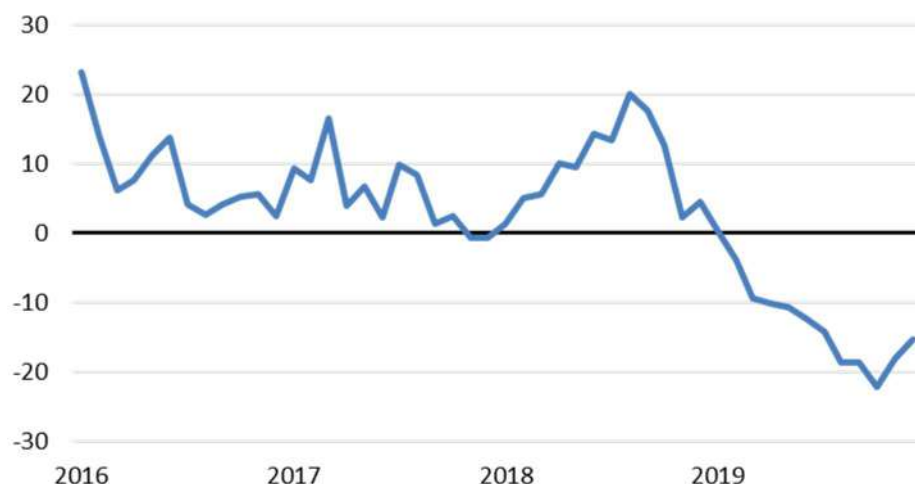
	Darrera dada	Període	% Variació mensual	% Variació interanual	% Variació acumulada*
Matriculació de turismes (nombre)	16.401	des. 19	-6,0%	-0,3%	-1,8%
Índex vendes grans superfícies, preus constants (Base 2010=100)	152,2	des. 19	46,2%	6,1%	3,6%
Índex comerç al detall, preus constants (Base 2010=100)	123,4	des. 19	17,0%	2,2%	2,0%
Importacions de béns de consum (milions d'euros)	2.557,6	nov. 19	-11,5%	6,3%	4,4%

Font: Idescat i INE

*Variació interanual de la dada acumulada des de l'inici de l'any

Gràfic 6. Matriculació de vehicles industrials

(Taxa de variació interanual, mitjana mòbil 3 mesos, en %)

Font: Idescat

Inversió: es preveu que continuï la desacceleració

La desacceleració ja anticipada fa mesos de la inversió s'ha confirmat, de manera que l'any 2019 ha vist com les taxes de creixement d'aquest component es reduïen de manera clara. El 2019 es preveu tancar amb un creixement de la inversió del 3,2% anual, sensiblement inferior al 4,6% del 2018, però encara força superior a l'evolució del PIB. De cara al 2020, les darreres estimacions calculades per la Cambra de Comerç i AQR-Lab apunten a un creixement del 2,4%, de manera que continuaria el procés de desacceleració.

L'anàlisi dels indicadors sectorials més propers a aquesta macromagnitud confirmen aquest procés. Per exemple, les importacions de béns de capital registren fins al novembre un increment acumulat del 6,5%, clarament inferior al registrat en mesos precedents. En el cas de la matriculació de vehicles industrials, les dades acumulades fins a desembre de 2019 registren una caiguda respecte al 2018 del

13,8%. És cert que els diversos canvis normatius relacionats amb l'emissió de partícules contaminants poden estar incidint en aquesta evolució, però la dada referida al conjunt de vehicles registra una caiguda de l'1,9% en termes acumulats. D'altra banda, la inversió estrangera acumulada fins al tercer trimestre del 2019 (última dada disponible) registra una caiguda del 12,1% respecte al mateix període del 2018.

Tots aquests indicadors segueixen una evolució similar per al conjunt de l'economia espanyola. En qualsevol cas, cal tenir en compte que la inversió és el component més volàtil del PIB, i el més dependent de les expectatives. Caldria esperar a que es consolidi la millora de la confiança detectada en els darrers mesos perquè es freni aquesta desacceleració, fet que les prediccions econòmiques, en base a les dades actuals, encara no permeten anticipar amb claredat.

Taula 2. Evolució dels indicadors. Inversió

	Darrera dada	Període	% Variació mensual/ trimestral	% Variació interanual	% Variació acumulada*
Matriculació de vehicles industrials (nombre)	2.500	des. 19	-3,3%	-9,0%	-13,8%
Importacions de béns de capital (milions d'euros)	530,3	nov. 19	-8,9%	-9,1%	6,5%
Crèdit al Sector privat (milions d'euros)	197.061	3T-19	-1,5%	-1,8%	-1,8%

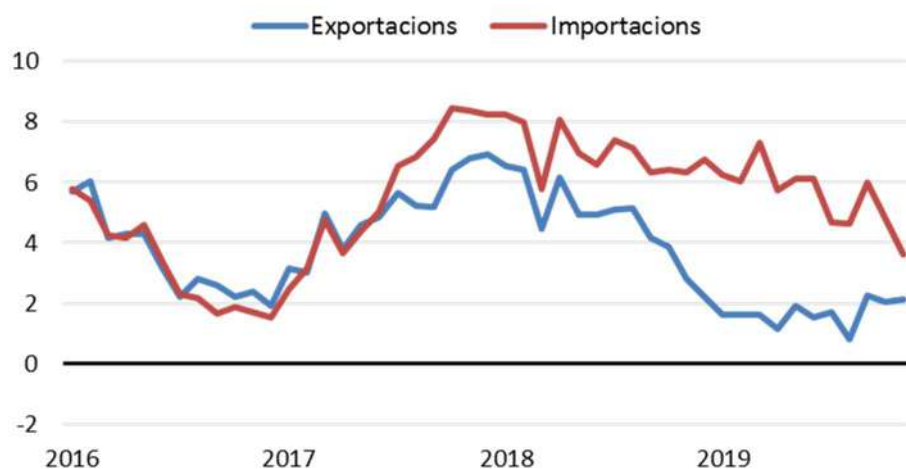
Font: Idescat, INE i Banc d'Espanya

*Variació interanual de la dada acumulada des de l'inici de l'any

Evolució sincronitzada amb el conjunt de l'economia espanyola

Previsió de creixement de la inversió del 2,4% per al 2020

Gràfic 7. Comerç exterior de béns (Taxa de variació interanual, mitjana mòbil 12 mesos, en %)

Font: Duanes

Sector exterior: continua l'aportació positiva

Pel que fa al sector exterior, es confirma que el 2019 ha estat un any de canvis importants, sobretot en relació amb les importacions. Així, es va passar d'un inici d'any amb un elevat dinamisme tant de les exportacions com de les importacions, a una situació a final d'any on es va reduir el creixement dels dos components, però especialment el de les importacions.

Segons les dades mensuals que publica Duanes, les exportacions de béns han registrat un increment acumulat, fins al mes de novembre, del 2,8% nominal. En el cas de les importacions, aquest increment acumulat és del 3,1%. En el cas de les exportacions, la reducció del ritme de creixement està molt relacionada amb la desacceleració generalitzada de les economies del nostre entorn i amb l'afebliment del comerç a nivell internacional.

En termes d'agregats macroeconòmics, i d'acord amb les estimacions pròpies, el creixement de les exportacions de béns i serveis ha estat de l'1,6% en termes reals el 2019, inferior al 2,0% del 2018. Ara bé, la desacceleració ha estat molt més intensa en el cas de les importacions. Les darreres dades porten a tancar l'any amb un creixement de l'1,1%, molt inferior al 3,7% del 2018. Segons això, el canvi més significatiu és que el 2019 s'hauria retornat a una situació en que el sector exterior fa una aportació positiva al creixement, degut a la forta reducció en l'augment de les importacions.

Finalment, les previsions de cara al 2020 són d'un creixement del 2,0% per a les exportacions i un 1,6% per a les importacions (reals). Segons això, es mantindria una aportació al creixement del PIB similar a la de 2019.

Es confirma l'alentiment dels intercanvis comercials el 2019, però especialment de les importacions

El 2020 es preveu un augment de les exportacions i importacions

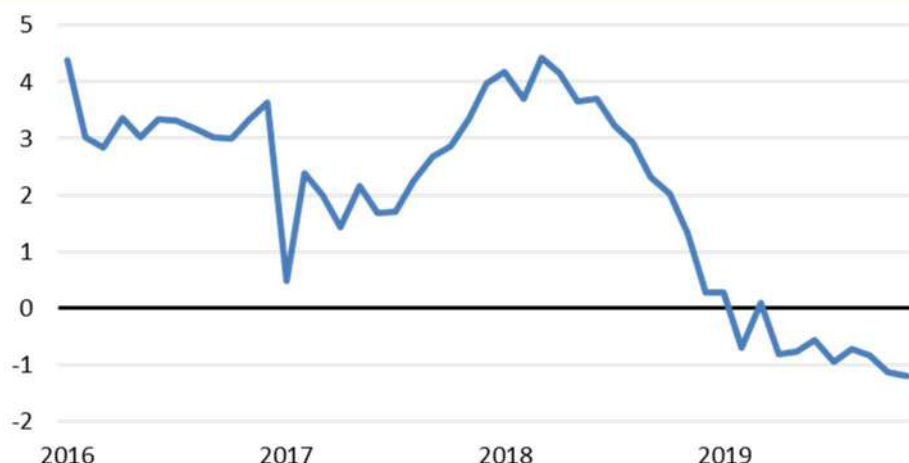
Taula 3. Evolució dels indicadors. Sector exterior

	Darrera dada	Període	% Variació mensual/ trimestral	% Variació interanual	% Variació acumulada*
Exportacions de béns (milions d'euros)	6.237,8	nov. 19	-11,6%	-0,6%	2,8%
Importacions de béns (milions d'euros)	7.446,2	nov. 19	-8,9%	-8,4%	3,1%
Inversió estrangera (milions d'euros)	376,1	3T-19	-32,7%	-56,6%	-12,1%
Inversió a l'estranger (milions d'euros)	162,9	3T-19	94,6%	-96,4%	-87,1%

Font: Duanes i Idescat

*Variació interanual de la dada acumulada des de l'inici de l'any

Gràfic 8. Índex de Producció Industrial corregit est. (Taxa variació int. acumulada, en %)

Font: Idescat i INE

Indústria: creixement molt feble el 2020

Si hi ha un sector que ha patit especialment el procés de desacceleració de l'economia durant l'any 2019 aquest ha estat la indústria. El retrocés del sector es va iniciar en el quart trimestre de 2018 i s'ha mantingut durant tot el 2019, si bé aquesta caiguda ha estat més modesta i estable del que es podria preveure inicialment.

En aquest sentit, les nostres estimacions apunten a que el VAB del sector tancarà el 2019 amb una lleugera caiguda anual del 0,4%. Aquest lleuger retrocés de l'activitat industrial està molt relacionat amb el menor dinamisme del comerç mundial i de l'economia de la zona euro. En qualsevol cas, cal esperar que la reducció de les incerteses a nivell polític intern i la millora dels escenaris pel comerç internacional puguin ajudar a reactivar lleugerament el creixement industrial el 2020.

De moment, les darreres dades dels indicadors més relacionats amb l'activitat industrial no mostren encara aquesta

millora. Així, l'Índex de producció industrial (IPI) fins al mes de novembre recull una reducció en termes acumulats de l'1,2%. Si comparem aquesta dada amb la de mesos precedents es pot comprovar que aquest descens és cada vegada més acusat. A més, aquesta reducció afecta a pràcticament tots els sectors, però especialment a la producció industrial de béns intermedis.

El nombre d'afiliats a la Seguretat Social mostra el mateix perfil temporal. En aquest cas, l'increment dels afiliats ha estat del 0,5% en el conjunt de l'any. Aquesta dada és clarament inferior a la de fa un any (2,6%), i ha anat clarament a la baixa al llarg de l'any.

De cara al 2020 les previsions, molt prematures encara, anticipen una lleugera millora dins d'un context d'estabilitat, amb un valor a l'entorn del 0,2%. Però cal destacar que aquestes previsions són encara molt incertes.

S'intensifica la tendència negativa de l'IPI

Es redueix clarament la capacitat de la indústria per crear llocs de treball

Taula 4. Evolució dels indicadors. Indústria

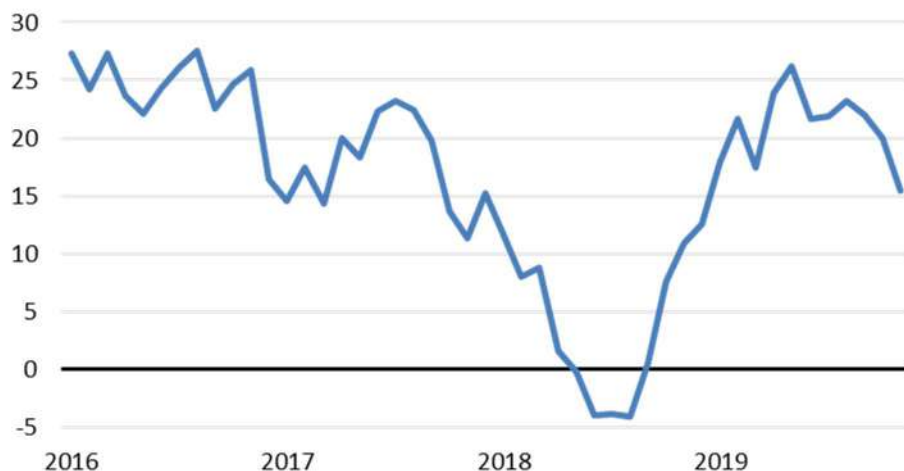
	Darrera dada	Període	% Variació mensual	% Variació interanual	% Variació acumulada*
Índex de producció industrial (base 2010=100)	107,3	nov. 19	-7,5%	-5,2%	-1,5%
Índex de producció industrial corregit (base 2010=100)	109,5	nov. 19	-0,5%	-2,1%	-1,2%
Facturació d'energia elèctrica a la indústria (GWh)	1.195,8	des. 19	-8,3%	-0,5%	-0,6%
Afiliacions a la indústria total règims (milers)	483,1	des. 19	-1,0%	-0,1%	0,5%

Font: Idescat i INE

*Variació interanual de la dada acumulada des de l'inici de l'any p.p: Variació en punts percentuals

Gràfic 9. Habitatges iniciats

(Taxa variació interanual, mitjana mòbil 12 mesos, en %)

Font: Idescat

Construcció: desacceleració notable del creixement

Des del punt de vista de l'oferta, el sector de la construcció és el que millor aguanta i conserva taxes de creixement del VAB més elevades. En aquest sentit, les estimacions calculades per la Cambra de Comerç i AQR-Lab apunten a que es tancarà l'any 2019 amb un creixement del 3,8% anual. Aquesta xifra és clarament inferior a la de 2018 (4,7%), però encara és força positiva.

Les dades disponibles referides a la creació d'ocupació confirmen aquesta evolució. Concretament, el nombre d'afiliacions a la Seguretat Social registra un increment interanual acumulat en el conjunt de l'any del 3,9%, una dada que ha anat en sentit descendent des del 5,6% registrat al mes de gener, però que encara demostra que el sector manté una forta capacitat de generar llocs de treball.

Cal destacar també que la informació sobre obra visada recull un fort ritme d'activitat vinculat, sobretot, amb l'obra nova, amb un creixement fins al novembre del 14%. L'indicador de consum de ciment registra en el conjunt de l'any un increment també força significatiu, del 17,3% que confirma la bona marxa del sector. En canvi, altres indicadors vinculats a l'obra pública, com és la licitació oficial mostra un descens del 5,1% respecte a l'any anterior. Sembla doncs que el sector de l'habitatge encara és manté força dinàmic mentre que l'obra pública no acaba d'arrancar.

Finalment, i tot i que es tracta d'estimacions encara molt incertes, les previsions per al 2020 apunten cap a una reducció notable de la taxa de creixement del VAB, d'un punt percentual, fins a una taxa del 2,8%.

La construcció segueix sent el sector més dinàmic tot i alentir-se

El sector dona senyals d'esgotament en el ritme de creació d'ocupació

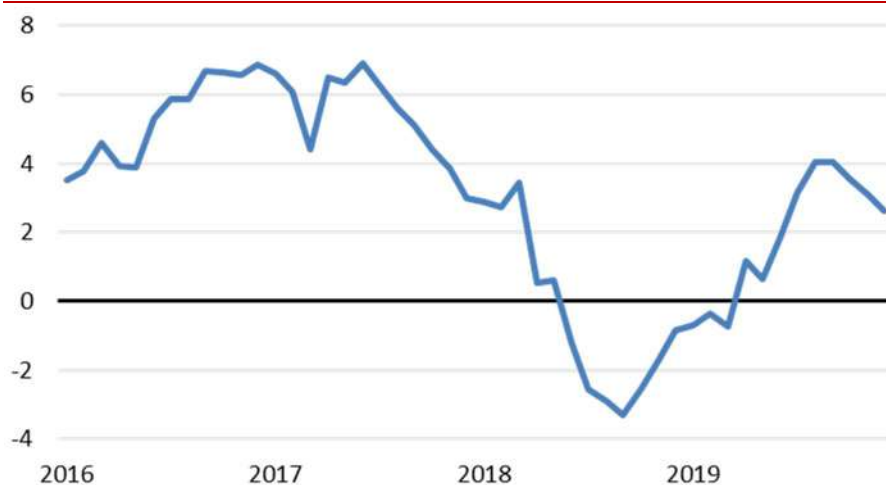
Taula 5. Evolució dels indicadors. Construcció

	Darrera dada	Període	% Variació mensual	% Variació interanual	% Variació acumulada*
Consum de ciment (milers de tones)	139,4	des. 19	-22,6%	-2,9%	17,3%
Habitatges iniciats (nombre)	1.550	nov. 19	-35,4%	-11,7%	14,0%
Habitatges acabats (nombre)	2.264	nov. 19	-21,9%	179,2%	89,9%
Licitació oficial (milions d'euros)	106,7	des. 19	-40,1%	-41,1%	-5,1%
Afiliacions a la construcció total règims (milers)	204,3	des. 19	-2,9%	2,0%	3,9%

Font: Idescat i INE

*Variació interanual de la dada acumulada des de l'inici de l'any

Gràfic 10. Pernoctacions en establiments hotelers (Taxa var. int., mitjana mòbil 12 mesos)

Font: Idescat

Serveis: reducció del ritme de creixement de cara al 2020

En el cas del sector serveis el més rellevant és que el 2019 s'han superat les previsions presentades en informes anteriors. Ara fa un any, a l'informe del primer trimestre del 2019, s'apuntava a una taxa de creixement del 2,4%. Doncs bé, l'actualització dels models de previsió utilitzats per la Cambra i per AQR-Lab ha conduït a una estimació de tancament de l'any del 2,7%.

Així ho confirmen els indicadors de conjuntura relacionats. Per exemple, el moviment de passatgers als aeroports acumula fins al mes de desembre un increment interanual del 4,6%. Aquesta taxa és inferior a la taxa registrada un any abans (5,9%), però es manté un registre clarament positiu. En el cas de les pernoctacions en establiments hotelers, el creixement acumulat fins al desembre és del 2,6%, lleugerament inferior al registrat en mesos precedents.

D'altra banda, si ens fixem en el sector comercial, l'evolució en el segon semestre del 2019 ha estat més positiva, com ja s'ha vist tant amb l'índex de vendes en grans superfícies (IVGS) com amb l'índex del comerç al detall —ambdós acumulen increments fins i tot superiors als de mesos precedents.

En termes de mercat laboral, l'evolució del nombre d'afiliats a la Seguretat Social fins al desembre ha estat del 2,6% interanual, lleugerament per sota del registre d'un any abans (3,1%).

Finalment, de cara al 2020 les previsions apunten a una lleugera reducció en la taxa de creixement del VAB dels serveis, fins al 2,1%. Tenint en compte el pes del sector serveis a l'economia catalana, aquest és un fet especialment rellevant per l'impacte que té en la creació de nous llocs de treball.

Continua sent el sector que creix de forma més estable

El sector turístic torna a assolir un any rècord

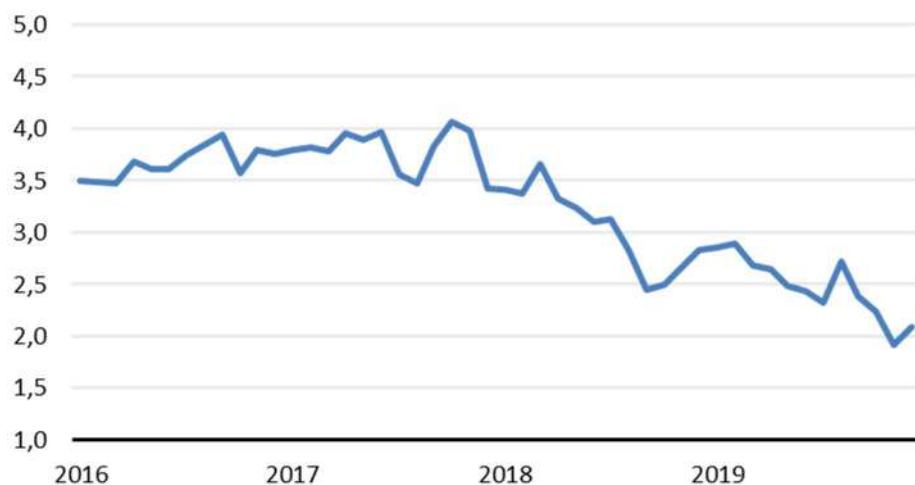
Taula 6. Evolució dels indicadors. Serveis

	Darrera dada	Període	% Variació mensual	% Variació interanual	% Variació acumulada*
Moviment de passatgers als aeroports (milers)	3.699,5	des. 19	-0,8%	4,5%	4,6%
Turistes estrangers (milers)	993,1	des. 19	-5,4%	2,5%	0,8%
Pernoctacions en establiments hotelers (milers)	2.394,5	des. 19	-7,7%	0,9%	2,6%
Ind. d'activitat serveis (IASS) (índex 2015=100)	118,2	nov. 19	-4,6%	0,5%	3,0%
Afiliacions als serveis total règims (milers)	2.684,0	des. 19	-0,8%	2,0%	2,6%

Font: Idescat i INE

*Variació interanual de la dada acumulada des de l'inici de l'any

Gràfic 11. Afiliats total règims (Taxes variació interanual, mitjana mòbil 3 mesos, en %)

Font: MTAS

Mercat laboral: continua la creació de llocs de treball

La reducció en el ritme de creixement del PIB observada el 2019 no ha impedit que continuï la creació de llocs de treball a un bon ritme. Durant el quart trimestre de l'any 2019 el nombre d'ocupats va augmentar un 2,6%, segons l'Enquesta de població activa (EPA), donant com a resultat un creixement en el conjunt de l'any del 2,3%, només quatre dècimes menys que l'any anterior. No obstant això, aquesta evolució global es tradueix en diferències importants per sectors. Així, aquest creixement global del quart trimestre s'explica per l'augment del 4,5% als serveis, mentre que a la resta de sectors s'ha produït un descens de l'ocupació interanual (-1,5% a la indústria; -5,2% a la construcció; i -7,3% a l'agricultura). Les dades d'afiliats a la Seguretat Social confirmen aquest bon resultat assolit el 2019. Les afiliacions han crescut un 2,4% en el conjunt de l'any, si bé en aquest cas la desaceleració és més pronunciada quan es compara amb el 3% assolit el 2018. A nivell

sectorial, l'evolució és força diferent a l'observada amb les dades de l'EPA. Així, la construcció registra un increment en el conjunt de l'any del 3,9%, seguit pel sector serveis amb un 2,6% i la indústria amb un 0,4%. Com es pot comprovar, aquestes últimes diferències sectorials són plenament coherents amb l'evolució del valor afegit brut a nivell sectorial.

Aquesta evolució tan positiva del mercat de treball el 2019 es reforça amb les dades de l'atur registrat, que acumulen un descens del 3,1% en el conjunt de l'any. Així mateix, la taxa d'atur en el quart trimestre, segons l'EPA, se situa en el 10,5%, la més baixa des de 2008.

Finalment, d'acord amb el creixement previst del PIB de l'1,7% a nivell anual, s'ha estimat per al conjunt del 2020 un increment de l'ocupació de l'1,7%, és a dir, uns 60.000 llocs de treball addicionals en un any, mantenint el nivell de productivitat constant (igual que el 2019).

El 2019 tanca amb un bon ritme de creació d'ocupació

La taxa d'atur és del 10,5%, la més baixa des de 2008

Taula 7. Evolució dels indicadors. Mercat laboral

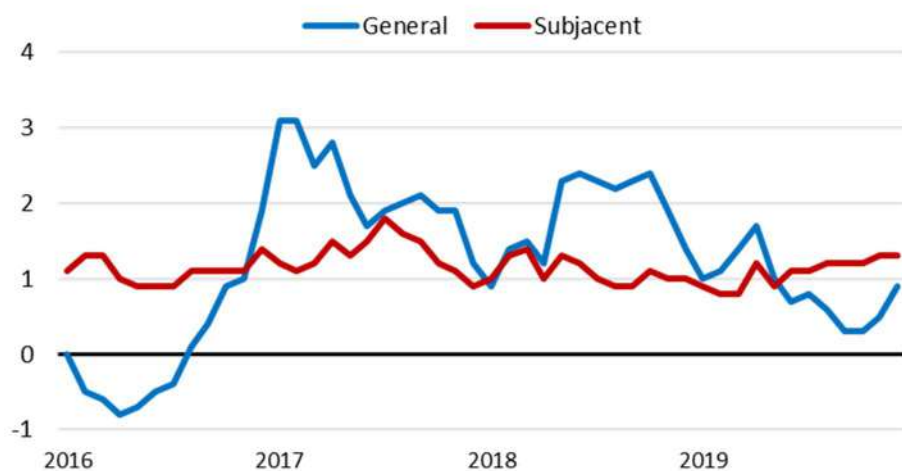
	Darrera dada	Període	% Variació mensual/ trimestral	% Variació interanual	% Variació acumulada*
Afiliacions al total règims (milers)	3.430,8	des. 19	-1,0%	1,8%	2,4%
Atur registrat (milers)	388,1	des. 19	-0,5%	-1,2%	-3,1%
Ocupats (EPA) (milers)	3.478,1	4T-19	0,5%	0,6%	2,3%
Taxa d'atur (EPA) (percentatge)	10,5	4T-19	-0,4p.p	-1,3p.p	-0,5p.p
Cost laboral per treballador i mes (euros)	2.678,7	3T-19	-6,8%	3,1%	2,8%

Font: Idescat, INE i MTAS

*Variació interanual de la dada acumulada des de l'inici de l'any

Gràfic 12. Índex de preus al consum

(Taxa variació interanual, en %)

Font: Idescat i INE

Previsió anual d'inflació de l'1,2% per al 2020

Preus: consolidació de les baixes taxes d'inflació el 2020

Es constata que l'economia catalana (i espanyola) s'ha instal·lat en un escenari de taxes d'inflació baixes. Al llarg de la segona meitat de l'any, tot i les oscil·lacions naturals, la inflació s'ha situat sempre per sota de l'1%, i ha tancat el 2019 amb una mitjana anual del 0,9%. La taxa d'inflació subjacent es manté també força estable des de principis de 2018 (lleugerament per sobre de l'1%). Per tant, no s'observa transmissió als preus finals del repunt relativament pronunciat dels costos salarials que s'ha produït des de mitjans de 2018.

En aquest context, les estimacions pròpies de cara als propers mesos apunten a una estabilitat amb oscil·lacions entre el 0,8% i l'1,2% fins a l'estiu. Per al segon semestre de l'any 2020 es preveu un cert repunt, amb taxes entre l'1,3% i 1,5%. Aquesta evolució prevista, encara que molt més incerta a nivell estadístic, és la que apunta

a una taxa d'inflació per al conjunt de l'any 2020 propera a l'1,2%.

Cal destacar que, després d'uns mesos en que s'havia reduït el diferencial d'inflació entre l'economia catalana i l'economia espanyola, s'ha tornat a observar un diferencial de dues dècimes en els darrers mesos (més elevats a Catalunya), com ja era habitual.

Per valorar correctament aquesta evolució és important tenir en compte que a nivell de la zona euro no s'ha produït una reducció comparable de les taxes d'inflació. De fet, la majoria de previsions són d'estabilitat en un nivell proper a l'1,2%.

Tot això confirma que en els propers mesos l'economia catalana tindrà una inflació inferior a la del conjunt de la zona euro, almenys fins a l'estiu. Després de l'estiu de 2020 la incertesa sobre aquesta evolució és més gran.

Diferencial d'inflació de dues dècimes respecte a l'espanyola el 2019

Taula 8. Evolució dels indicadors. Preus

	Darrera dada	Període	% Variació mensual	% Variació interanual	% Variació acumulada*
Índex de preus al consum (índex 2011=100)	105,8	des. 19	0,1%	0,1%	0,9%
Índex de preus industrials (índex 2010=100)	130,2	des. 19	0,0%	-0,2%	-0,2%
Inflació subjacent (índex 2011=100)	104,7	des. 19	0,2%	1,3%	1,3%

Font: Idescat i INE

*Variació interanual de la dada acumulada des de l'inici de l'any

Cambra de Comerç
de Barcelona

B Sabadell

UNIVERSITAT DE
BARCELONA

AQR-Lab

Informe trimestral de conjuntura catalana

Febrer del 2020

© Cambra de Comerç de Barcelona i Laboratori de Transferència d'Anàlisi Quantitativa Regional (AQR-Lab)

Equip de treball

Universitat de Barcelona:

Jordi Suriñach

Ernest Pons

Cambra de Comerç de Barcelona:

Joan Ramon Rovira

Carme Poveda

Sandra Gutiérrez Cubero

Data de tancament: 3 de febrer del 2020